Врз основа на член 18 став 1 алинеја 20 и член 23 став 1 алинеја 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 и 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.42/20, 77/21, 154/23, 55/24 и 193/24), а во врска со член 50 став 3 од истиот Закон и членовите 20 и 21 од Правилникот за заштита на малолетните лица („Службен весник на Република Македонија“ бр.172/14), точка 6 и точка 14 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка (Пречистен текст) арх.бр.01-4139/1 од 07.11.2022 година, Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4124/1 од 04.10.2024 година и Заклучокот арх.бр.02-4644/13 од 18.11.2024 година, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на 42-та седница одржана на 15.11.2024 година, го донесе следното

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ
AGJENCIA PER SHERBIME MEDIATIKE AUDIO DHE AUDIOVIZUELE
УП1 Број: / Numer: 03-313
18.11.2024 година / viti
СКОПЈЕ / SHKUP

Решение
за преземање мерка – јавна опомена

1. ЈАВНО СЕ ОПОМЕНУВА Трговското радиодифузно друштво (ТРД) Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, заради извршена повреда на член 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (ЗАВМУ) и на членовите 20 и 21 од Правилникот за заштита на малолетните лица (ПЗМЛ), на начин што на телевизискиот програмски сервис на радиодифузерот, на 2 септември 2024 година, најави и епизоди од повеќе играни серијали биле емитувани со неправилна примена на предупредувачката сигнализација за програмата од втора категорија (8+), и тоа:

- во најавите за играната програма „Брачни игри“, „Приказната за Севда“ и „Девојката од прозорецот“, од целината на законски пропишаниот изглед на применетата предупредувачка сигнализација за програмата класифицирана во втората категорија, недостигаа бројката „8“ и знакот „+“, како показатели на возрасната група гледачи за која е наменета програмата;
- пред почетокот на емитувањето репризни/премиерни епизоди од играните серијали „Пелин и мед“, „Осомничен“, „Брачни игри“, „Приказната за Севда“, и „Девојката од прозорецот“, од целината на законски пропишаниот изглед на применетата предупредувачка сигнализација за програма класифицирана во втората категорија, недостигаа: бројката „8“; знакот „+“, испишаниот и прочитаниот текст на предупредувањето, како показатели на возрасната група гледачи за која е наменета програмата и
- бројката „8“ и знакот „+“ недостигаа и во сигнализацијата применета континуирано во текот на емитуваните епизоди.

Повредата од став 1 од оваа точка, специфицирана е во Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4124/1 од 04.10.2024 година, кој е составен дел на ова Решение како Прилог бр.1.

2. МУ СЕ НАЛОЖУВА на ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје во рок од 20 (дваесет) дена од денот на приемот на ова Решение да го усогласи своето работење со одредбите од ЗАВМУ и ПЗМЛ.

3. По истекот на рокот определен во точка 2 од ова Решение, да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзор, наведен во точка 1 на ова Решение, постапил по Решението.

4. Ова Решение е конечно, а како ден на негово донесување се смета денот на неговата заверка во архивата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (Агенцијата).

Образложение

Агенцијата врз основа на член 28 од ЗАВМУ е надлежна да врши програмски надзор (мониторинг) на програмите на радиодифузерите и давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање, како и на програмските пакети кои ги реемитуваат операторите на јавни електронски комуникациски мрежи од аспект на почитувањето на одредбите од цитираниот

Закон, дозволите, издадените потврди за регистрација, подзаконските акти и другите акти донесени од Агенцијата.

Во согласност со член 23 став 1 алинеја 1 од ЗАВМУ, Советот на Агенцијата против издавач на медиум (радиодифузер) презема мерка - јавна опомена согласно со овој Закон, во случаите кога е извршена повреда или прекршување на одредбите од ЗАВМУ и подзаконските акти донесени врз основа на истиот, како и на условите и обврските утврдени со дозволата и други акти на Агенцијата.

Согласно член 50 став 1 од ЗАВМУ, радиодифузерите не смеат да емитуваат или да пренесуваат програми кои можат сериозно да му наштетат на физичкиот, психичкиот и на моралниот развој на малолетните лица, особено програми кои содржат порнографија или прекумерно насилство. Давателите на услуги, по барање, мора да преземат најстроги технички мерки за да обезбедат дека малолетните лица се заштитени од најштетните содржини како што се прекумерното насилство и порнографијата. Освен програмите од ставот (1) на овој член, други програми кои би можеле да му наштетат на физичкиот, психичкиот или моралниот развој на малолетните лица се обезбедуваат од давателите на аудиовизуелни медиумски услуги така што малолетните лица да не можат на вообичаениот начин да ги видат или да ги слушнат програмите. Кога програмите се емитуваат или репризираат во некодирана форма, давателот на аудиовизуелни медиумски услуги е должен пред нивното емитување да обезбеди претходно акустично предупредување и можност да бидат препознаени со помош на визуелни знаци во целиот тек на емитувањето на програмите (член 50 став 3 од ЗАВМУ).

Во член 20 од ПЗМЛ е пропишан начинот на аплицирање на предупредувачката сигнализација. Согласно став 1 на истиот член пред почетокот на телевизиските програми опфатени со член 19 од овој Правилник (Програми во кои се аплицира предупредувачка сигнализација), задолжително се емитува предупредувачки сигнал што соодветствува на категоријата програма кој е комбинација од визуелен знак, текстуално, вербално и акустично предупредување, трае најмалку 10 секунди и зафаќа најмалку 1/4 од видливиот дел од екранот. Во текот на телевизиските програми опфатени со член 19 од овој Правилник, постојано се емитува само визуелниот знак од предупредувачкиот сигнал, кој се аплицира со димензии од 1/32 во агол од видливиот дел од екранот. Исклучок се визуелните знаци за телевизиските програми со хипнотички техники и со треперечка светлина, кои се аплицираат на екранот по секоја пауза за рекламирање (став 2).

Во член 21 од ПЗМЛ (Изглед и содржина на предупредувачката сигнализација), меѓудругото е пропишано дека предупредувачката сигнализација што се аплицира пред, до или во текот на програмите од страна на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги, за програмите класифицирани во втора категорија, треба да стои бројката „8“ и знакот „+“, како и да е испишан текстот на предупредувањето: „Програми од втора категорија што не се препорачуваат за деца под 8 години. Неопходен е надзор од родител или старател.“

Во рамките на своите законски надлежности, Агенцијата преку Секторот за програмски работи, на 4-ти октомври 2024 г., изврши редовен програмски надзор (мониторинг) на телевизискиот програмски сервис на ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, емитуван на 2-ри септември 2024 г., на државно ниво, при што констатираше прекршување на членот 50 став 3 од ЗАВМУ и на членовите 20 и 21 од ПЗМЛ.

Имено, со редовниот програмски надзор врз телевизискиот програмски сервис на ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, емитуван на 2 септември 2024 година, на државно ниво, констатирано е прекршување на членот 50 став 3 од ЗАВМУ и на членовите 20 и 21 од ПЗМЛ, на начин што спротивно на членовите 20 и 21 од ПЗМЛ, во програмскиот сервис од 2 септември 2024 година, со неправилна примена на сигнализацијата за втора категорија програма (8+) беа емитувани најави и епизоди од повеќе играни серијали, и тоа:

- во најавите за играната програма „Брачни игри“, „Приказната за Севда“ и „Девојката од прозорецот“, од целината на законски пропишаниот изглед на применетата предупредувачка сигнализација за програмата класифицирана во втората категорија, недостигаат бројката „8“ и знакот „+“, како показатели на возрасната група гледачи за која е наменета програмата;
- пред почетокот на емитувањето репризни/премиерни епизоди од играните серијали „Пелин и мед“, „Осомничен“, „Брачни игри“, „Приказната за Севда“, и „Девојката од прозорецот“, од целината на законски пропишаниот изглед на применетата предупредувачка сигнализација за програма класифицирана во втората категорија, недостигаат: бројката „8“; знакот „+“, испишаниот и прочитаниот текст на предупредувањето, како показатели на возрасната група гледачи за која е наменета програмата; како и

- бројката „8“ и знакот „+“ недостигаат и во сигнализацијата применета континуирано во текот на емитуваните епизоди.

Повредата од точка 1 од ова Решение, специфицирана е во Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4124/1 од 04.10.2024 година, кој е составен дел на ова Решение како Прилог бр.1.

Согласно член 23 став 3 од ЗАВМУ, Советот на Агенцијата до ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, на 08.10.2024 г., испрати Допис наш арх.бр.10-4124/2 од 08.10.2024 г., со кој му го достави Писмениот извештај за извршен програмски надзор, арх.бр.10-4124/1 од 04.10.2024 г., со цел во рок од 7 (седум) работни денови од денот на приемот на дописот, до Советот на Агенцијата да достави изјаснување во писмена форма за стореното прекршување на одредбите од ЗАВМУ и од ПЗМЛ. Дописот беше уредно примен од страна на радиодифузерот на 09.10.2024 година, за што во предвидениот рок ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, не достави писмено изјаснување за стореното прекршување на одредбите од ЗАВМУ и ПЗМЛ. Советот на Агенцијата на 42-та седница одржана на 15.11.2024 г., го разгледа предметниот Писмен извештај и доставеното писмено изјаснување и заклучи на ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, да му се изрече мерка – јавна опомена.

Следствено на напред наведеното, врз основа на член 18 став 1 алинеја 20 и член 23 став 1 алинеја 1 од ЗАВМУ, а во врска со член 50 став 3 од истиот Закон и членовите 20 и 21 од ПЗМЛ, точка 6 и точка 14 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка (Пречистен текст), Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4124/1 од 04.10.2024 година и Заклучокот арх.бр.02-4644/13 од 18.11.2024 г., поради констатирано непочитување на одредбите од ЗАВМУ и ПЗМЛ, утврдено во точка 1 на ова Решение, Советот на Агенцијата на 42-та седница одржана на 15.11.2024 г., донесе Решение со кое јавно се опоменува ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, и му се наложува, во рок од 20 (дваесет) дена од денот на приемот на Решението да го усогласи своето работење со одредбите од ЗАВМУ и ПЗМЛ. По истекот на рокот определен во точка 2 од ова Решение, да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзор, наведен во точка 1 на ова Решение, постапил по Решението.

Согласно член 24 од ЗАВМУ, ова Решение е конечно и против него радиодифузерот може да поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд. Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

Врз основа на горе наведеното, се донесе решение како во диспозитивот.

Прилог (1):

1) Писмен извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4124/1 од 04.10.2024 година

Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги,
Претседател на Совет,

Лазо ПЕТРУШЕВСКИ

Правна поука: Против ова решение радиодифузерот може да поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд. Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

Доставено до:
- ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје;
- Управителот на ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје;
- Одговорното лице на програмата во ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје;
- Секторот за правни работи и јавни набавки;
- Секторот за програмски работи и
- Назначените лица во Агенцијата за водење на уписникот Уп1.

АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ
AGJENCIA PER SHERBIME MEDIATIKE AUDIO DHE AUDIOVIZUELE
СКОПЈЕ - SHKUP

Примено: Pranuar:		04.10.2024	
Орг. Един. Nj.org.	Број: / Numer:	Прилог: Shtojce:	Вредност: Vlera:
10	4124/1		

До: д-р Зоран Трајчевски, директор
на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

Врз основа на член 28 Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 и 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 42/20, 77/21, 154/23, 55/24 и 193/24), се доставува:

ПИСМЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕН ПРОГРАМСКИ НАДЗОР

1. **Вид надзор:** Редовен;
2. **Субјект на надзорот:** Трговско радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје;
3. **Период опфатен со надзорот:** 2 септември 2024 година;
4. **Датум на извршување на надзорот:** 4 октомври 2024 година;
5. **Предмет на надзорот**:

- **Член 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (заштита на малолетните лица од програми што би можеле да му наштетат на нивниот физички, психички или морален развој);
- **Член 50-а од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (заштита на личните податоци на малолетните лица)
- **Правилник за заштита на малолетните лица** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 172/14);
- **Членовите 53, 54, 55, 98, 99, 100 и 101 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (правила за емитување аудиовизуелни комерцијални комуникации);
- **Упатство за примена на одредбите за пласирање производи** („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.138/24);
- **Правилник за спонзорство** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/15);
- **Правилник за нови рекламни техники** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 56/15);
- **Член 52 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (обврски при обезбедување квизови или други облици на наградно учествување);
- **Член 93 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (користење телефонски услуги со додадена вредност и телефонско гласање);
- **Правилник за програми со наградно учествување и за користење телефонски услуги со додадена вредност** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 185/14);
- **Член 94 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (емитување игри на среќа)

6. **Претходно изречена мерка:**

7. **Констатации од надзорот:**

Со редовниот програмски надзор врз телевизискиот програмски сервис на ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, емитуван на 2 септември 2024 година, на државно ниво, **констатирано е прекршување на членот 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и на членовите 20 и 21 од Правилникот за заштита на малолетните лица.**

Спротивно на членовите 20 и 21 од Правилникот за заштита на малолетните лица (*начин на аплицирање, изглед и содржина на предупредувачката сигнализација*), во програмскиот сервис од 2 септември 2024 година, со неправилна примена на сигнализацијата за втора категорија програма (8+) беа емитувани најави и епизоди од повеќе играни серијали:

- Во најавите за играната програма, од целината на законски пропишаниот изглед на применетата предупредувачка сигнализација за програмата класифицирана во втората категорија, недостигаат бројката **„8“** и знакот **„+“**, како показатели на возрасната група гледачи за која е наменета програмата;

2 септември 2024 г.

Најави за играна програма	Период на емитување	
	Почеток	Крај
„Брачни игри“	08:00:38	08:01:24
„Брачни игри“	08:49:21	08:50:05
„Приказната за Севда“	08:59:16	09:00:02
„Приказната за Севда“	09:50:56	09:51:43
„Девојката од прозорецот“	09:56:34	09:57:20
„Девојката од прозорецот“	10:38:57	10:39:43
„Приказната за Севда“	11:15:32	11:16:18
„Брачни игри“	11:49:15	11:50:00
„Приказната за Севда“	11:59:35	12:00:22
„Приказната за Севда“	11:59:35	12:00:22
„Приказната за Севда“	12:50:00	12:50:40
„Брачни игри“	12:58:44	12:59:29
„Девојката од прозорецот“	12:59:30	13:00:15
„Приказната за Севда“	14:01:11	14:01:57
„Девојката од прозорецот“	14:11:29	14:12:15
„Брачни игри“	14:12:16	14:13:00
„Брачни игри“	15:32:50	15:33:36
„Брачни игри“	15:45:10	15:45:45
„Девојката од прозорецот“	15:45:46	15:46:40

2 септември 2024 г.

Најави за играна програма	Период на емитување	
	Почеток	Крај
„Приказната за Севда“	16:34:15	16:35:05
„Девојката од прозорецот“	16:44:33	16:45:18
„Брачни игри“	16:45:19	16:46:04
„Приказната за Севда“	17:22:58	17:23:45
„Брачни игри“	17:24:24	17:25:12
„Девојката од прозорецот“	17:31:10	17:31:55
„Приказната за Севда“	18:33:54	18:34:37
„Брачни игри“	18:34:38	18:35:30
„Девојката од прозорецот“	18:40:18	18:41:04
„Приказната за Севда“	18:59:35	19:00:22
„Брачни игри“	19:00:23	19:01:09
„Приказната за Севда“	20:36:30	20:37:12
„Девојката од прозорецот“	20:37:55	20:38:39
„Девојката од прозорецот“	22:12:05	22:12:49
„Брачни игри“	22:22:07	22:23:00
„Приказната за Севда“	23:36:15	23:36:55
„Брачни игри“	23:42:24	23:43:14

- Пред почетокот на емитувањето репризни/премиерни епизоди од играни серијали, од целината на законски пропишаниот изглед на применетата предупредувачка сигнализација за програма класифицирана во втората категорија, недостигаат: *бројката „8“; знакот „+“, испишаниот и прочитаниот текст на предупредувањето*, како показатели на возрасната група гледачи за која е наменета програмата;
- Бројката **„8“** и знакот **„+“** недостигаат и во сигнализацијата применета континуирано во текот на емитуваните епизоди.

2 септември 2024 г.

Играни серијали	**Период на емитување**	
	Почеток	**Крај**
„Пелин и мед“	00:17:25	01:03:49
„Осомничен“	01:03:50	03:12:55
„Брачни игри“	12:19:27	13:30:02
„Приказната за Севда“	13:45:24	15:02:06
„Девојката од прозорецот“	15:02:07	17:02:03
„Брачни игри“	19:57:12	21:25:37
„Приказната за Севда“	21:25:38	22:42:27
„Девојката од прозорецот“	22:42:28	23:59:59

8. Опис на прекршувањето:

Спротивно на членот 50 став 3 од ЗААВМУ и на членовите 20 и 21 од Правилникот за заштита на малолетните лица, на телевизискиот програмски сервис на ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, на 2 септември 2024 година, најави и епизоди од

повеќе играни серијали беа емитувани со неправилна примена на предупредувачката сигнализација за програмата од втора категорија (8+):

- Во најавите за играната програма „Брачни игри“, „Приказната за Севда“, „Девојката од прозорецот“, од целината на законски пропишаниот изглед на применетата предупредувачка сигнализација за програмата класифицирана во втората категорија, недостигаа бројката **„8“** и знакот **„+“**, како показатели на возрасната група гледачи за која е наменета програмата;

- Пред почетокот на емитувањето репризни/премиерни епизоди од играните серијали „Пелин и мед“, „Осомничен“, „Брачни игри“, „Приказната за Севда“, и „Девојката од прозорецот“, од целината на законски пропишаниот изглед на применетата предупредувачка сигнализација за програма класифицирана во втората категорија, недостигаа: *бројката **„8“**; знакот **„+“**, испишаниот и прочитаниот текст на предупредувањето*, како показатели на возрасната група гледачи за која е наменета програмата;

- Бројката ***„8“*** и знакот ***„+“*** недостигаа и во сигнализацијата применета континуирано во текот на емитуваните епизоди.

9. Предлог мерка:

- Советот на Агенцијата да донесе решение за изрекување мерка јавна опомена на Трговското радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, и согласно со точката 6 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка бр. 01-4139/1 од 07.11.2022 година, да му наложи во рок од 20 дена од денот на приемот на решението да го усогласи своето работење со одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и Правилникот за заштита на малолетните лица; и

- Да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзорот (радиодифузерот) постапил по опомената (во целост, делумно или не постапил), по истекот на рокот определен во поединечниот акт (решение), донесен од страна на Советот на Агенцијата.

Сектор за програмски работи